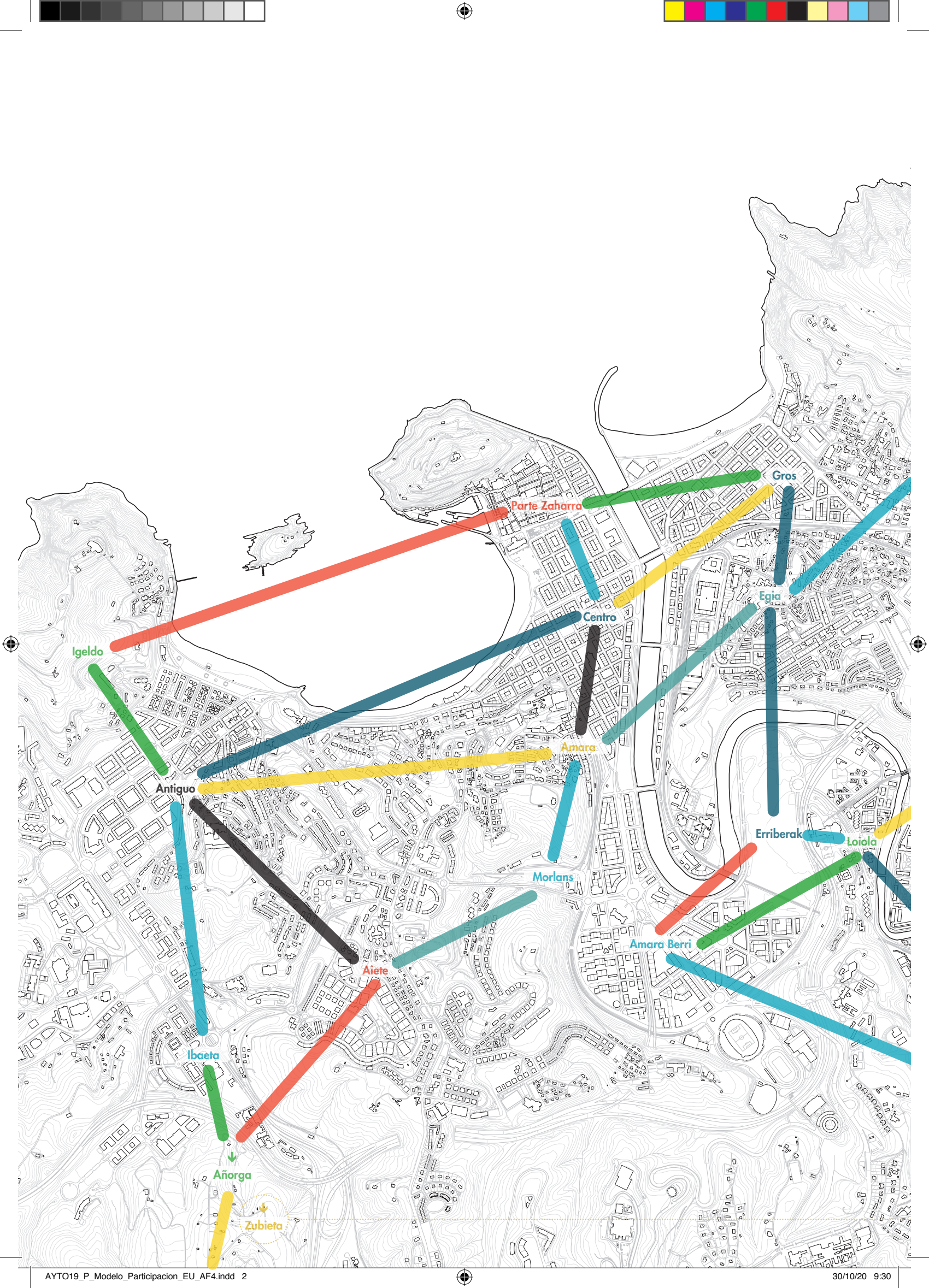


Donostiako Udalaren herri partaidetzako eredua

2019ko ekaina







DONOSTIA
SAN SEBASTIÁN
Herri Partaidetza
Participación Ciudadana

Donostiako Udalaren herri partaidetzako eredua

2019ko ekaina





Aurkibidea

07	• 0. Sarrera
08	• 1. Herri partaidetza zehazten
08	1.1. ¿Zer da eta zer ez da herri partaidetza?
08	1.2. Zergatik herri partaidetza?
08	1.3. Zertarako herri partaidetza?
09	1.4. Herritarrek parte hartzeko baldintzak
11	• 2. Ereduaren oinarriak
11	2.1 Zergatik behar dugu eredu bat?
11	2.2. Nondik dator eredu hau?
12	2.3. Zein dira ereduaren printzipioak?
12	2.4. Zer balio dira ereduaren orientabideak?
16	2.5. Zein dira ereduaren subjektuak?: pertsonak eragile politiko modura
16	2.6. Zein dira ereduaren ardatzak?
16	2.6.1. Ordezkaritzaren esparrua
17	2.6.2. Elkarriketaren esparrua
18	2.6.3. Zuzeneko demokraziaren esparrua
20	• 3. Erantzun beharreko eskaera soziopolitikoak (2019an eguneratuak)
23	• 4. Eredua gauzatzen: Arkitektura
23	4.1. Donostiako Udalaren partaidetza ekintzaren metodologia
23	4.1.1. Hautematea
23	4.1.2. Herri partaidetzaren faseak
24	4.1.3. Plangintza
25	4.1.4. Garapen partekatua
25	4.1.5. Denon artean eraikitzea
25	4.1.6. Begirada irekia
25	4.1.7. Bizipena
25	4.1.8. Aurrez aurrekoa eta lineakoa
25	4.1.9. Eraginkortasuna, ebaluazioa eta kontu ematea
26	4.2. Lan arloak
26	4.2.1. Gizarte mugimendua eta garapen komunitarioa
26	4.2.2. Informazioa, komunikazioa eta trebakuntza
27	4.2.3 Udal proiektuak definitzeko partaidetza prozesu eta uneak
27	4.2.4. Herritarren eta udalaren artean harreman egonkorrak izateko guneak
28	4.2.5. Partaidetza instituzionalizatzea





0. Sarrera

Dokumentu honek Herritarrek parte hartzeko Donostiako Udalaren eredua jasotzen du: zer den herritarren partaidetza, zer elementu dituen, zeri erantzuten dion, zer helburu dituen, zer balio, nola egituratzen dituen jarduna eta ekintza, zein subjektu identifikatzen dituen eta kontuan hartzen, zein eginkizun duen... Dokumentu bizia da, eta bizi izandakoa objektibatzen du; gaur egungo errealitate soziopolitikoa aintzat hartu eta asmo eraldatzailez jarduten du.

Ereduak helburu hauek ditu:

- Herritarrek areago parte hartzea.
- Herritarren parte hartzea egituratzea.
- Herritarren parte hartzea bermatzea.
- Herritarren parte hartzea lurralde osora eta politika guztietara zabaltzea.
- Herritarren parte hartzeari lotutako eskubideak babestea: politika publikoan eragiten; eztabaida publikoa bultzatzen; erkidegoa eraikitzen; beste aukera batzuei buruzko informazio objektiboa lantzen; eta gardentasuna, kontu ematea eta kanpo kontrola izaten.

Modelo hau zehaztu da lurralde osoan eta udal politika guztietan, prozesuak, bideak zein guneak bultzatu, eta elkar eragiteko nahiz proiektu publikoak gauzatzeko forma berriak sustatzeko asmoz: talde lanean, hurbiltasunean, herritarrekiko harreman estuan, gardentasunean eta informazioa modu demokratikoan kudeatzean oinarritzen diren formetan. Udalaren eta donostiarren arteko erantzukizun partekatua eta konfiantzazko harremanen beharra jasotzen du, konponbide eta erabaki egokiak bilatzeko.

Kultura aldaketa dakar, esparru publikoan jarduteko modua eraldatzea. Halaber, erkidegoa sendotzeko lana sakontzea dakar, baita bizimodu inplikatuago, horizontalago, irekiago eta politika nahiz proiektu publikoetatik hurbilago egotea ere.

Indarrean dagoen Herritar Partaidetzaren Araudi Organikoak jasotzen dituen printzipio eta eskubideekin bat eginik, Donostiako partaidetza eredua da, azken batean, herritarrek parte hartzeko politika garatzeko esparru estrategikoa. Politika horrek garatzeko bi lerro izan behar ditu: batetik, herritarren kultura politikoa sakondu eta indartzea, eta, bestetik, administrazioa haren egitekotan eta harremanetan barrutik eraldatzea, herritarrek udal erabakietan esku hartzeko duten eskubidea aitortuz eta bermatuz.





1. Herri partaidetza zehazten

Eredua eta bere edukiak Donostiako Udalak berak herri partaidetzaz duen definizioan oinarritzen dira. Definizio horrek ezaugarri, helburu, eta abar jakin batzuen esanahia (eta ez beste batzuenak) jasotzen du.

1.1 Zer da eta zer ez da herri partaidetza?

Herritarren parte-hartzea da herritar antolatuek edo antolatu gabeak politika publikoekin erlazionatzen dituen bidea, hainbat ekimenen bidez

Ekintza instituzionalaren esparruan, Herritarren Partaidetza prozesu eta ekintza multzo bat da, zeintzuetan herritarrek eta udalak, modu bateratuan eta erantzunkidean, arlo publikoa aztertzen, sortzen eta horretan jarduten dugun.

Lan kolektiboa funtsezkoa da konponbideak aniztasunetik abiatuta egiteko eta herritarren eta administrazioaren arteko botere-harremanak aldatzeko.

Hortaz, ezin dugu herri partaidetzat jo ekimen bat herri interesekoa ez bada, nahiz eta hartan pertsona askok parte hartu. Ez da, ezta ere, administrazio publikoak herritarrei bere jarduerari buruzko informazio emate hutsa.

1.2 Zergatik herri partaidetza?

Demokrazia sendotzeko bitarteko bat delako, erabaki publikoek gizarte legitimitatean eta efizientzian irabazten dutelako pertsonen behar eta nahiei hobeto erantzunda, eta, azken buruan, Erakunde gisa dagokigulako herritarrek erabakietan parte hartzeko duten eskubide politikoari erantzuna eta bermea ematea eta udal-politika publikoetan eragitea.

1.3 Zertarako herri partaidetza?

- Egungo dinamika instituzional eta sozialek dakarten ereduaren aldaketa politikoa eta soziala bultzatzea, pertsonengan eta haien errealitatean oinarritutako agertoki partekatuagoak bilatuz.
- Eragilean, herritarren eta, oro har, gizarte sarearen eta erkidegoaren ahalduntzea bideratzea.
- Erabaki publikoak eraginkorragoak eta sostengagarriagoak izatea lortzea.





1.4 Herritarrek parte hartzeko baldintzak

Herritarren parte hartzea bermatzeko, ondorengo baldintzak bete behar dira:

- **Informazioaren kudeaketa demokratikoa.** Hau da, parte hartzaile (herritar, teknikari eta politikari) guztiek beharrezko informazioa lortu behar dute, eta, Udalak, berriz, informazioa transmititzeko jarrera proaktiboa izan, hizkuntza ulergarria nahiz bide irisgarriak eta askotarikoak erabilia.
- **Elkarrizketa eta eraikuntza kolektiboa.** Jarrera desberdinen arteko eztabaida eta gatazka saihestezina da, baina inportanteena da errespetuz eta modu sortzailean kudeatzea. Helburua ez da kosta ahala kosta kontsentsua bilatzea, baizik eta ahalik eta iritzi ezberdin gehienekin lan egitea eta modu kolektiboan aukera eta irtenbide berriak sortzea.
- **Planifikazioa eta metodologia.** Funtsezkoa da parte-hartzeak estrategia zehatzak izatea prozesu kolektiboak eta sormenekoak ordenan gara daitezen, zehaztutako helburuekin eta metodologia moldagarri eta malguarekin (arriskatzeko eta atzera egiteko edo aurrera jarraitzeko, kasuaren arabera).
- **Botere harreman horizontalak.** Apaltasunetik eta elkar ulertzetik abiatzen diren harremanak. Jakintza teknikoaren, politikoaren eta herritarren ezagutza modu horizontalean bermatu eta kudeatu behar dira.
- **Gizarte harremanak.** Prozesuak pertsonen arteko harremanetan oinarritzen dira; beraz, herritarrek konfiantza, askatasunez eta segurtasunez parte hartzeko baldintzak sortu behar dira.
- **Sinesgarritasuna eta eraginkortasuna.** Prozesuak eragiteko gaitasuna izan behar du konpromiso esplizituen esparruan, eta emaitza eta ondorio batzuk sortu behar ditu, jarraipena egin eta kontuak eman ahal izateko.
- **Jabekuntza kolektiboa.** Prozesuen gaineko jabetza eta, batez ere, horietatik lortzen duguna guztiona da, ez erakundearena bakarrik. Ezinbestekoa da hori aitortzea.







2. Ereduaren oinarriak

Herritarren partaidetzaren eredia esparru estrategiko bat da, Udalaren ikuspuntu, helburu, printzipio eta balioak bildu eta koherentzia ematen duena, esperientzia kolektiboetatik eta arlo horretako garapen teorikotik abiatuta.

Abiapuntu horren gainean oinarri hauek ezarri dira:

2.1 Zergatik behar dugu eredu bat?

- Bidea markatzeko, antolatzeko eta lana planifikatzeko tresna gisa balio digulako, beharrezkoa den kultura-aldaketa horri ekiteko.
- Herritarren partaidetza politikari egonkortasuna, jasangarritasuna, sinesgarritasuna eta eragiteko gaitasuna ematen diolako.
- Terminoen esanahia ezartzen duelako, eta horrek joko-esparru argia eta partekatu definitzen laguntzen duelako.

2.2 Nondik dator eredu hau?

Eredua esperientziazatik, orain arte egindako bidetik eta lortutako bizipenetatik sortu da, bai eta donostiarren eskaera subjektibo eta esplizituetatik ere.

Bidelagun ugari eta askotarikoak ditu: elkarteak, antolatu gabeko herritarrak, ordezkari politikoak, teknikariak, testuinguru sozioekonomiko eta politikoa...

Herritarrek administrazioarekiko eta ordezkari publikoekiko duten desafekzioa, beharbada, funtsezko elementuetako bat da ordezkari-tza-sistema herritarren eskubidearekin osatuko duen eraldaketaren beharra egiaztatzeko; izan ere, hautestontzietan adierazteaz gain, erabakietan parte hartzea eskatzen du.

Politika kudeatzeko modu klasikoenak ez ditu jada betetzen ordezkari politikoen eta herritarren beharrak. Erakundeek herritarrei gai publikoei buruz jarrera aktiboagoa hartzeko eskatzen diete, eta, bestalde, herritarrek erakundeei eskatzen diete harreman hurbilagoa izan dezaten, erabakiak kontuan har ditzaten eta erabakiak beraiekin batera eraiki ditzaten.

Beraz, partekatutako eta behin eta berriz adierazitako eskaera horrek agerian uzten du bi alderdiek konpromiso hori hartu behar dutela.





Zein ibilbide zehatzetan nabarmendu dira jarrera horiek?:

- Donostiako Udalak hainbat hamarkada daramatza politika hori lantzen, esperimentatzen eta berritzen, eta talde teknikoa, araudia (2007ko Herritarren Partaidetzarako Arau Organikoa) eta esperientzia luze eta zabala ditu, hainbat ondorio atera ahal izateko.
- Udalez gaindiko erakundeek eta hainbat gaik, hala nola Hirigintza, Ingurumena eta abar, gure ekintzari eragiten dioten herritarren parte hartzearen arloko araudiak sortu dituzte.
- Herritarrek hainbat gogoeta eta proposamen egin dituzte, bai haien berezko bizikidetzaren guneetan (auzoetan) bai hiri mailan garatutako prozesuetan.
- Zeinahi partaidetza edo ekintza prozesuk, proiektua lantzeaz gain, prozesua bera, haren formak eta emaitza kuantitatiboak nahiz kualitatiboak aztertzen ditu.

2.3 Zein dira ereduaren printzipioak?

- **Pertsona aditutzat jotzea.** Esperientzia eta ezagutza ez direlako teknikarien ondare eskusiboa. Den-denok "badakigu" bizitzari eta bizi garen inguruneari buruz.
- **Gizartea eraldatzea.** Izan ere, politika publikoa egiteko beste modu baten bidez, gizarte inklusiboagoa, berdintasunezkoagoa eta enpatikoagoa lortu nahi dugu.
- **Eskubide politikoak aitortzea.** Herritar modura, guztiok izan behar dugulako kontu publikoetan gure iritzia eman eta eragiteko aukera.
- **Aniztasuna.** Bizi garen gizarte pluralean, gai batean eragina duten edo ondorioak jasaten dituzten subjektu eta kolektibo guztien beharrak eta proposamenak kontuan hartzeko. Aniztasunetik, pertsona bakoitza komunitatearen parte senti dadin eta komunitatean inplikatu dadin.
- **Osagarritasuna.** Ereduaren zatiek edo elementuek beren balioa lortzen dutelako elkarri eragiten diotenean. Bakoitzak bere aldetik jardungo balu, ez lukete sistemaren potentzial guztia garatzea lortuko.
- **Zeharkakotasuna eta osotasuna.** Parte hartzea politika publiko guztietan aplikatu behar delako eta, barne mailan, elkarrikeria berriak eta jarduteko modu berriak sortu behar dituelako.

2.4 Zer balio dira ereduaren orientabideak?

Eredu hori gure lan egiteko modua orientatzen duten hainbat baliotan oinarritzen da:

- | | |
|--------------------------------|--------------------------------|
| • Lan eta ezagutza kolektiboa. | • Sormena eta berrikuntza. |
| • Inklusioa. | • Enpatia eta aintzat hartzea. |
| • Konfiantza eta hurbiltasuna. | • Autonomia. |
| • Erantzunkide izatea. | |





Hauxe da balio horietako bakoitza ulertzeko modua eta praktikan agertzeko modua:





KONFIANTZA ETA HURBILTASUNA

NOLA ULERTZEN DUGU?

Herritarrekiko (banakakoa eta kolektiboa) tratua eta jarrera, harreman horizontala, elkarrekiko errespetukoa, sustatzen duena, ekitate-planoan.

HALA DELA AGERTZEKO MODUA

- Entzute aktiboa, ulertzen, galdetzen eta elkarreragiten saiatzen dena.
- Pertsona eroso eta aintzat hartua sentitzen den espazio atsegina.
- "Zer egiten dugun badakigulako" konfiantza sortzen duen gaitasun teknikoa.
- Ingurune "seguruak" sortuz, non pertsonak sentitzen baitute askatasunez hitz egin daitekeela, gerta daitezkeen ondorioen beldurrik gabe.
- Argitasuna, gardentasuna, engainurik eta manipulaziorik ez dagoela sinestarazten duen komunikazioa.



ERANTZUNKIDE IZATEA

NOLA ULERTZEN DUGU?

Administrazioaren eta herritarren (banakakoa eta kolektiboa) arteko erantzukizun partekatua prozesuaren fase guztietan.

HALA DELA AGERTZEKO MODUA

- Guztion prozesua da, denok gara parte, denok gara protagonista.
- Pertsonak prozesua berea sentitzen dute, inplikatu egiten dira, proaktiboak dira, beren gain hartzen dituzte zereginak.
- Alderdi guztiek alderdi zehatzei uko egiten diete, taldean eraikitzen den proiektuaren onerako.
- Nor bere erantzukizunak hartzeko tokia uzten da.
- Erritmo desberdinak errespetatzen dira eta denbora ematen da pertsona guztiak protagonista izan daitezen.
- Denok dakigu batek esaten edo egiten duenak eragina duela modu batera edo bestera parte hartzen duten gainerako eragileengan.



SORMENA ETA BERRIKUNTZA

NOLA ULERTZEN DUGU?

Gaiei aurre egiteko alternatiba desberdinak/berriak sortzea. Praktikan jartzea eta alderdi interesdunentzat erabilgarriak izatea bilatzea.

HALA DELA AGERTZEKO MODUA

- Ez dago errezetarik. Aldiro pentsatzen dugu zer egin, egoerari, proiektuari eta gaiari heltzeko beste modu batzuetara irekita egoten gara.
- Egoera bakoitzera espezifiki egokituz lan egiten da, inplikaturako ahots eta eragile guztiak entzunez.
- Diseinua modu partekatuan egiten da, gauzak egiteko modu berrietan laguntzen duten ikuspegi desberdinen presentziarekin.
- Proposamen berrietara irekita gaude. "Ezeta" ez da inoiz lehen aukera.
- Lan egiteko modua blaitzen duen planteamendu bat da, praktikan jartzen dena eta erabilgarria izatea bilatzen duena.



ENPATIA ETA AINTZAT HARTZEA

NOLA ULERTZEN DUGU?

Herritarren (banaka zein taldeka), beste sail batzuen, hautetsien eta inplikaturako beste eragile batzuen lekuan jartzea, gure lekua eta zer ordezkatzin dugun ahaztu gabe.

HALA DELA AGERTZEKO MODUA

- Akitiboki entzutea, beste alderdien jarrera eta egoera nola bizi duten ulertzeko.
- Denborak, diskurtsoak eta interesak errespetatzea.
- Beste pertsona solaskide baliodun eta legitimotzat hartzea, eskubideen subjektua.
- Eztabaiden edukian ez kokatzeko jarrera, neutraltasunari eutsiz.



AUTONOMIA

NOLA ULERTZEN DUGU?

Herritarrek (norbanakoak nahiz taldeak) beren proiektu eta ekimenak aurrera eraman ditzaten erraztea, beren nortasuna mantenduz.

HALA DELA AGERTZEKO MODUA

- Errazte posiziotik esku hartzen da, ez beste pertsona edo erakunde batzuk ordeztzeko posiziotik.
- Ez da inbaditzailea, eta ez ditu beste batzuen proiektuak bereganatzen.
- Alderdien legitiimitatea aitortzen da, autonomiaz jardun eta beren erabakiak hartzeko.
- Autonomia hori eraginkorragoa izateko tresna eta baliabideak eskaintzen dira.



2.5 Zein dira ereduaren subjektuak?: pertsonak eragile politiko modura

Donostiako emakume eta gizonak ereduaren subjektu bihurtzen dira, beren herritartasuna bizi duten heinean. Eragile politiko bihurtzen dira, eta eragile aktiboak bihurtzen dira arlo publikoaren eraikuntzan.

Parte hartzea ahuldu egiten da herritar dimentsio hori galtzen denean, eta zerbitzuak ematen dituztenen eta hartzaile soil gisa jarduten dutenen arteko harremanean oinarritzen bada.

2.6 Zein dira ereduaren ardatzak?

Printzipio horietan oinarrituta eta eragile politiko horiek kontuan hartuta, eredia jardura politikoaren hiru esparru osagarritan oinarritzen da: eremu ordezkatzaila, eremu dialogikoa eta zuzeneko demokrazia.

Hiru esparru edo dimentsio horiek eta haien elkarreragina, pisu desberdinekin, errealitatearen, baliabideen edo testuinguruaren baldintzen arabera, ezinbestekoak dira sistemaren funtzionamendurako.

Jarraian, Donostiako Udalak hiru eremu horietako bakoitzean bultzatutako herritarren parte-hartzeak nola funtzionatzen duen azalduko dugu, zein helburu eta funtzioekin.

2.6.1 Ordezkaritzaren esparrua

Eremu honen helburua interes orokorra bermatzea da. Ardatz horri dagokionez, herritarrek politika publikoetan parte hartzen dute, hauteskunde prozesuetan parte hartuz eta haien ordezkariak nor izango diren hautatuz.

Kasu horretan, herri ordezkari hautetsien bitartez gauzatzen da botere politikoa. Erakundeetan duten ordezkariak interes orokorra defendatzen du guztion eskubide eta aukeratarako kaltegarriak izan daitezkeen interes partzial edo partikularren aurrean.

Zertarako eremu honetako herri partaidetza?

- Ordezkarien ekimenak fiskalizatu eta jarraipena egiteko
- Informazioaren eskuragarritasuna errazteko
- Erakundeen jardueraren kontu emateko.
- Herritarrek ordezkari organoetan iritzia eman ahal izateko.

Zein tresna daude esparru horretan?

- Gardentasun politikak: gardentasun indizeak, gobernu onaren kodea...
- Kontrol, jarraipen eta fiskalizaziorako guneak: Gizarte Kontseilua, aholku kontseiluak, Herritarren Postontzia...
- Praktikak eta informazio-kanalak: lurraldeko informazio-bilera irekiak eta bilera sektorialak, udal-informazioa webgunean argitaratzea...





2.6.2 Eremu dialogikoa

Arlo honen helburua sormenezko lankidetzat da. Esparru horretan, administrazioak eta herritarrek talde-lana egiten dute, eztabaidaren eta lankidetzaren bidez eraikitzeko.

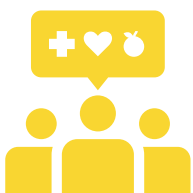
Administrazioaren eta gizarte-eragileen (antolatuak izan ala ez) arteko lankidetzat da, irtenbide berriak aurkitzeko sormenetik eta desberdinen arteko lankidetzatik abiatuta.

Zertarako herritarren parte hartzea esparru horretan?

- Lan kolektiboaren bitartez, politikak eta proiektu politikoak sortzeko eta garatzeko.
- Bizi-espazio naturalei beharrezko arreta emateko.
- Hainbat errealitate ezagutzeko.
- Hurbiltasun harremanak sustatzeko.
- Ezagutza kolektiboa sortzeko.
- Komunitatea indartzen laguntzeko.

Zein tresna daude esparru horretan?

- Hainbat gairen inguruan parte hartzeko prozesuak.
- Partaidetzarako eremu iraunkorrak, adibidez, aholku kontseiluak.
- Zeharkako planak (Donostia Lagunkoia, Berdintasun Plana, Euskara Plana, DSS2050 Klima Aldaketa Plana).
- Elkarrekin lan egiteko kanalak, espazioak eta harremanak, baita horren guztiaren egituraketa ere.





2.6.3. Zuzeneko demokraziaren esparrua

Helburua parte hartzeari unibertsaltasuna, anonimatua eta ebazteko gaitasuna ematea da. Prozesu horietan, herritarrek beren iritzia edo botoa ematen dute gai publiko edo instituzionalei buruz erabakitzeko, agintariak hautatzeko prozesuetatik kanpo.

Ariketa hau pertsonala, unibertsala eta sekretua izan behar da. Eztabaida politikoa publikoagoa da, eta agenda politikoan gaiak sartzeko aukera ematen die herritarrei.

Horrela, herritarren parte-hartze politikoan sakontzen da eta politikaren benetako zentzua indartzen da, pertsona askori aukera ematen baitzaio erabakiak hartzeko prozesuetan parte hartzeko.

Zertarako esparru honetako herri partaidetza?

- Partaidetza unibertsala gauzatzeko.
- Zuzenean erabakitzeko, bitartekaritzarik gabe.
- Herritarrek agenda politikoan eragiteko.
- Anonimatutik parte hartze librea ahalbidetzeko.
- Eztabaida publikoago eta zabalagoa izan dadin.

Zein tresna daude esparru honetan?

- Herri galdeketak.
- Herri ekimenak.







3. Erantzun beharreko Eskaera Soziopolitikoak

Herritarren parte-hartzeari buruzko hainbat interes-talde daude, eta eskaera soziopolitikoak egiten dituzte. Herritarrak, talde gisa edo bakarka hartuta, Udalean ordezkaturik dauden talde politikoak, elkarteak, komunikabideak, langile publikoak, eragile pribatuak...

3.1. Herritarren partaidetza handitzea, sakontzea eta eraginkorrago bihurtzea.

- Prozesu lotesleen pisua handitzea.
- Eragiteko gaitasuna handitzea.
- Prozesuen plangintza eta koordinazio handiagoa eta hobe, adibidez, denboran gainjar ez daitezen.

3.2. Herritarren eta erakundearen arteko harremana hobetu eta egonkortzea, konfiantzazko harremanak sortuz.

- Gobernuen eta herritarren arteko botere oreka handiagoa lortzeko aurrerapausoak ematea (horizontaltasun handiagoa).
- Partaidetza eta komunitate ekintzarekin lotutako alderdietan bitartekari aritzea.
- Harreman nodo gisa jardutea. Udalaren eta herritarren artean, erakundearen eta udalaren artean, hainbat erakunderen artean...

3.3. Kultura politikoa areagotzea eta praktika politikoarenganako hurbiltasuna sustatzea.

3.4. Gardentasuna sustatzea eta informazioaren modu demokratikoagoan kudeatzea.

- Parte hartzeko prozesuetako bermeak eta kontu emateak.
- Kalitatezko informazio handiagoa.
- Pertsona guztientzako informazio libre eta eskuragarria.





3.5. Komunitateak kontua hartzea.

- Auzoak, bizikidetzarako espazio natural gisa.
- Hiri begirada zabalagoa, lurralde oreka bilatuz.
- Gaikako komunitateak aitortzea (iraunkortasuna, berdintasuna, irisgarritasuna...)

3.6. Herritar antolatua eta herri mugimendua kontuan hartzea.

- Herritarren elkarte eta erakundeak indartu eta babestea.
- Laguntza nahiz aitortza ematea komunitateak berak sortzen dituen ekimenei, administrazioetik bultzatu ez diren partaidetza guneei.

3.7. Herritarren banaka murgiltze-formulak bilatzea parte-hartzearen jardun kolektiboan.

- Pertsona guztiei parte hartzeko aukera ematen dieten metodoak (partaidetza "unibertsalizatzea").
- Normalean parte hartzen ez duten taldeetara iristea (baztertuta dauden pertsonak, etorkinak...)







4. Eredua gauzatzen: Arkitektura

Aurrez aipatutako guztia garatzeko, hau da, oinarri teoriko horiek praktikan eta egunerokotasunean txertatzeko, hainbat bide, elementu, estruktura, dinamika garatu beharra dago. Multzo horri arkitektura deritzogu, eta metodologia bat eta lan eremu batzuk ditu, ondoren azalduko ditugunak.

4.1. Donostiako Udalaren partaidetza ekintzaren metodologia

Ereduren printzipioetan eta balioetan oinarrituta, lan metodologiaren ezaugarriak honako hauek dira:

4.1.1 Hautematea

Herri partaidetzak honako sorburu hauek izan ditzake:

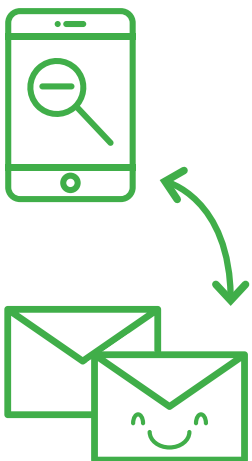
- Udal sailek parte hartzeko prozesuak eskatzea.
- Herritarrek eskatzea.
- Partaidetza Zerbitzuak parte hartzeko prozesu baten erabilgarritasuna identifikatzeko duen gaitasuna, nahiz eta behar hori planteatua ez izan.

Jarrera proaktiboa behar da herri partaidetzaren beharra edo erabilgarritasuna lehenbailehen identifikatzeko.

4.1.2 Herri partaidetzaren faseak

Oro har, parte hartzeko prozesuek kontuan hartu beharreko zenbait fase hartzen dituzte, eta fase horiei behar den denbora eta arreta eman behar zaie:

- Prozesua planifikatu eta diseinatzea.
- Implementatzea.
- Segimendua.
- Ebaluazioa.
- Kontuak ematea.





Komunikazioa fase guztietan agertu behar duen zeharkako elementua da. Planifikatuta egon behar du eta prozesu osoan zehar sistematika batekin egin behar da, une egokiak aukeratuz eta euskarri onenak erabiliz, era horretan:

- Partaide guztientzat ulergarri gertatzeko.
- Irisgarria izateko.
- Modu proaktiboan aritzeko, eta behar den informazioa zabaltzeko eta transmititzeko.
- Norabide anitzeko elkarrekintza ahalbidetzen duen planteamenduarekin fokatzeko.

4.1.3 Plangintza

Plangintzari esker, parte-hartzearen kalitatea hobetu daiteke, prozesua egituratu, hura behar bezala garatzeko funtsezko alderdiak argitu eta behar den denboraz hornituz. Plangintza tresna bat da, ez helburu bat berez, eta, horrenbestez, prozesuak planteatzen dituen beharretara egokitu behar da.

Planifikazioan kontuan izan beharreko elementu nagusiak hauek dira:

- Proiektuaren, parte-hartze prozesuaren eta lotutako arloen arduradunak zehaztea.
- Herritarrek parte hartzeko prozesu bat egiteko ideia sortzen duten arrazoiak behar bezala argitzea: zergatik, zertarako, aurrekariak, parte hartzen duten eragileak, bete beharreko denbora-mugarriak...
- Lotutako proiektutik eta esparru horretan planteatutako parte-hartze prozesutik zer espero den definitzea.
- Herritarrei zer partaidetza maila emango diegun zehaztea: informatzea, ekarpenak egitea, lehentasunak ezartzea, galdetzea, erabakitzea...
- Proiektuarekiko eta partaidetza prozesuarekiko konpromisoak identifikatzea: aurrekontua eta esleitutako baliabideak, gobernu organoek hartutako erabakiak, zenbat denbora dagoen...
- Zeharkako alderdiak prozesuan sartzeko modua berrikustea (euskara erabiltzea; kultura aniztasuna eta hizkuntzen kudeaketa; bateragarritasuna; genero berdintasuna...).
- Adierazi nori deituko diogun parte hartzera eta zein estrategia izan daitezkeen eraginkorrenak pertsona edo talde horiengana heltzeko.
- Prozesuaren faseak eta tarteko urratsak identifikatzea.
- Prozesuaren denbora-esparru orokorra eta kronograma zehaztea.
- Komunikazio estrategiak eta zein unetan egingo diren jasotzea.
- Hasiera-hasieratik definitu eta planifikatu beharra dago prozesuaren jarraipena egiteko, ebaluatzeko eta kontuak emateko era zein izango den.





4.1.4 Garapen partekatua

Parte hartzeko prozesuaren fase guztiek garapen planteamendu partekatua dute, bai Udal barruko agenteekin, bai kanpoko eragileekin. Horretarako, eragindako beste udal sail batzuk eta herritarrak (banaka zein taldeka) sartzea bilatzen da.

4.1.5 Denon artean eraikitzea

Herri partaidetzako prozesuak talde eraketa sustatzen duten metodo eta tekniken bidez egiten dira. Banakako ekarpenetatik abiatuta (ireki), elkarrizketa, esplorazioa eta ideia inklusiboen sorreren bitartez, talde proposamenetara eta hausnarketetara (itxi).

4.1.6 Begirada irekia

Beharrezkoa da parte hartze prozesuen aurrean jarrera ireki eta malguarekin kokatzea, ikuspegi eremua zabalduko duena, elkarrizketa berriak eta jarduteko modu berriak sortuko dituzten askotariko ikuspegiak txertatuz.

4.1.7 Bizipena

Prozesu parte-hartzaileen metodologiak ahalik eta inplikazio-mailarik handiena bilatu behar du. Inplikazio hori norberaren bizipen edo bizi-esperientziatik abiatuta egin behar da. Garrantzitsua da pertsonen prozesua bizipen positibo gisa sentitzea, ekartzen dien eta portaide sentitu nahi duten bizipen gisa sentitzea.

Horretarako, beharrezkoa da galderak eta dinamikak planteatzea, konfiantzazko ingurune bat eraikitzen laguntzeko, gizakiaren aldearekin konektatu ahal izateko, eta elkargune baten bila hitz egin eta ekarpenak egin ahal izateko.

4.1.8 Aurrez aurrekoa eta on-line modukoa

Parte hartzeko prozesuak garatzeko bizipenak aintzat hartzeak garrantzi berezia du aurrez aurreko jardueretan. Hala ere, on line parte hartzea osagarri ona da, eta, horri esker, eskuragarriago egin daiteke, prozesuaren unibertsalizazioa indartu daiteke eta ekarpenetan konfidentzialtasun handiagoa bermatu.

4.1.9 Eraginkortasuna, ebaluazioa eta kontu ematea

Parte hartzeko prozesuek beren garapenaren eraginkortasuna hartu behar dute kontuan, hau da, lortutako emaitzen eta eskatutako ahaleginaren (ekonomikoa, denbora, gizarte-mobilizazioa...) arteko oreka. Emaitza horiek prozesuak eman duen balio publikoaren (soziala, ekonomikoa, ingurumenekoa) ikuspegitik aztertu behar dira, baita prozesurako hasieran planteatutako helburuen lorpen aldetik ere.





Prozesuen eraginkortasuna kontuan hartzeko, beharrezkoa da ebaluatzea eta ebaluazio hori lehen urratetatik aztertzea. Halaber, ebaluazio hori nork egingo duen zehaztu behar da. Parte hartzeko prozesu batek, bere planteamenduarekin bat etorriz, ebaluazio pluralista bat izan behar du, parte hartu duten eragileak eta horien ikuspegiak bilduko dituen.

Beharrezkoa da herritarrei egindako prozesuaren eta lortutako emaitzen berri ematea.



4.2 Lan arloak

Donostiako Udalaren herritarren partaidetzarako politika 5 lan-eremutan garatzen da, eta horietan guztietan parte-hartzearen kultura eta eredu horrek jasotzen dituen balioak sustatzen dira, bai herritarrentzat, bai udal-erakundearentzat.

4.2.1 Gizarte mugimendua eta garapen komunitarioa

Jarduera errazteko eta komunitatea indartzeko ekintzak, mekanismoak eta baliabideak jartzen ditugu gizarte eta komunitate mugimenduaren esku.

Horrekin, zera bilatzen dugu:

- Gizarte sare kritiko, sortzaile, autonomo eta erreferentzial bat ahalduntzea.
- Elkarlana sustatu eta elkar ezagutzea.
- Gizarte kohesioa indartzen laguntzea.

Adibideak: PH Gunea, Auzo Sarea, Herritarren Erakundearen Erregistroa, baliabideak jartzea (lokalak, diru laguntzak...), informazio panelak...

4.2.2 Informazioa, komunikazioa eta trebakuntza

Herritarrei informazioa, elkarrekintzarako guneak eta prestakuntza eskaintzen dizkiegu.

Horren bitartez, honako hau bilatzen dugu:

- Herritarrek beren proiektuak garatzeko, Udalak sustatzen dituen proiektuei ekarpenak egiteko behar duten informazioa lehen eskutik eskura izatea, bai eta udal-ekintzari kontrol-lana egiteko interesgarria den informazioa ere..
- Herritarren arteko eta/edo udal-administrazioarekiko elkarriketa erraztea.
- Herritarrek eta udal erakundea euren proiektuetan parte izan eta lidergoa eramateko behar duten gaitasunetan trebatzea.
- Prozesuak ikusaraztea eta kontuak ematea.

Adibideak: Web orria, informazio bilerak, zuzeneko komunikazioak, ikastaroak...





4.2.3 Udal proiektuak definitzeko partaidetza prozesu eta uneak

Proiektu publikoak denon artean eraikitzea sustatzen dugu, alegia, udalaren eta herritarren artean.

Horretarako:

- Iritzi desberdinak ezagutu eta eztabaidatzeko aukera ematen duten elkarrizketa-guneak sortzen ditugu.
- Prozesu eta une sortaile eta inklusiboak definitzen eta garatzen ditugu, beste irtenbide batzuk lantzeko.
- Herri galdeketa.

Adibideak: partaidetzako aurrekontuak; hainbat arlori buruzko partaidetza prozesuak, esaterako, espazio publikoa, hirigintza eta hiri plangintza, kultura jarduera, adin sektore ezberdinak...

4.2.4 Herritarren eta udalaren artean harreman egonkorrak izateko guneak

Eremu egonkorak, arautuak edo arautu gabeak sustatzen, dinamizatzen eta koordinatzen ditugu, herritarrek eta Udalak sektore- edo lurralde-gaiei buruzko harremanak eta lan bateratua izan ditzaten.

Gaiak

Eta honako hau bilatzen dute:

- Donostia osorako ikuspegi, irakurketa eta proposamenak sustatzea.
- Politika publiko sektorialak elkarlanean garatzea.
- Gai bakoitzari lotutako elkarte-mugimendua, bere proiektuak, iritzia, irizpideak eta kezka ezagutzea.

Adibideak: sektore kontseiluak, Gizarte Kontseilua, zeharkako gaiei buruzko planen inguruan sortutako lan foro eta mahaiak (Agenda 21 Mahaia, Mapa Kritikoaren Espazioa).

Auzoak

Eremu horien helburua da parte hartzeko eredu egonkorak, prozesuak eta harremanetarako moduak zabaltzea herritarren bizikidetzako leku naturaletan...

Gune horiek honako hauek lortu nahi dituzte:

- Informazioa, komunikazioa eta harremanak hurbiltasunetik egituratzea.
- Errealitateak ezagutzea gertatzen diren lekuetan.
- Konplizitateak, erantzunkidetasuna eta elkarlana sortzea.
- Udalak Donostiako auzoetan esku hartze koherente eta orekatua izatea.
- Donostiako auzoen arteko harremana sendotzea.

Adibideak: Auzo Elkarte Bilgunea, Auzoz Auzo, deskontzentrazio organoak (Zubietako Herri Batzarra, Ekialdeko Barrutia).





4.2.5 Partaidetza instituzionalizatzea

Partaidetzari bermea, sistematika eta egonkortasuna ematen dizkioten prozedurak eta araudiak egitea sustatzen dugu.

Honako hauek lortu nahi ditugu instituzionalizatzeko horren bidez:

- Partaidetza administrazio lanaren berezko osagaia izatea.
- Administrazioan eta administrazioan lan egiten duten langileengan, parte-hartzearen balioak eta horrekin lotutako lan-dinamikak finkatzea.
- Udal administrazioaren egitura, funtzionamendua eta jarduera bere egitea eta eredu honen ezaugarrietara egokitzea.
- Herritarren parte-hartzea administrazioaren prozeduretan sartzea, haien funtsezko elementu gisa.

Adibideak: herritarrek araugintzan parte hartzea, Herri Galdeketen Araudia, Herritarren Partaidetzarako Arau Organikoa, atalekin protokoloak definitzea, adierazleak aztertzea, udal sailtako erreferenteen sarea, lokalak lagatzeko sailen arteko mahaia, Dirulaguntzen Mahaia...





Oharrak



Oharrak

30



Oharrak

 Informazio gehiago webgunean

www.donostia.eus/partaidetza

 **943 481356**

 **udala_partaidetza@donostia.eus**

 **Easo 43, 2º**
20006 Donostia / San Sebastián

